

Vlinders in de chaos

In veel culturen wordt de natuur gezien als een leerboek. Bekend is de Chinese wijsheid die zegt dat we moeten zijn als water. Van water kun je veel leren. Het is zacht en hard tegelijk. Wie 's morgens onder de douche staat en zich laat verwennen door de warme waterstralen, heeft niet het idee dat water in staat is om een steen uit te hollen. En toch is dat de kracht van druppels water. Bij genoeg geduld is het ook de kracht van onze eigen inspanningen. Net als een druppelende kraan die een stenen wasbekken uitholt, doen ook onze voetstappen de stenen

trappen slijten. Misschien heeft u in de vakantie zo'n stenen trap beklommen, van een hoge toren. We gaan helemaal naar boven om het uitzicht te bewonderen, maar het wonder dat zich onder onze voeten voltrekt is minstens even groot. Je kunt je ergeren aan die uitgeholde treden waar nauwelijks op te lopen valt. Maar je kunt ook besluiten je erover te verwonderen en ze voor je te zien. Al die mensen die dezelfde trap beklommen. Misschien al wel in de Middeleeuwen, toen die stenen trappen nog vlak leken. Maar ook toen al begon het proces van uitholling, vrijwel onzichtbaar. Zo voegen ook onze daden iets toe. Ze hebben zin. Alles wat we doen maakt verschil. Het is zelfs wetenschappelijk erkend: een paar vleugelslagen van

een vlinder aan deze kant van de wereld kunnen een storm doen ontstaan aan de andere kant van de planeet. Men noemt dat het vlindereffect. Het is een onderdeel van de chaostheorie. Een misleidende naam, want de chaostheorie leert niet dat het leven een chaos is, maar dat er achter alles een verborgen causaliteit ligt. Dat is wat de natuur ons leert: dat het leven meer orde kent dan we denken en dat ons menselijk handelen minder zinloos is dan het lijkt.

ds. Karl van Klaveren

Bloemen en bedankjes

Na elke kerkdienst delen we de bloemen met mensen naar wie onze gedachten uitgaan. Zij zijn vrijwel altijd zo attent om hun dank daarvoor uit te spreken in deze nieuwsbrief. Wij waarderen dat bijzonder. Wie iemand weet die een steuntje in de rug nodig heeft, kan dat laten weten aan het bestuur. In het programmaboekje staan hun contact-gegevens. Bewaar dit boekje: altijd handig.

Deze keer ontvingen we de volgende bedankberichtjes:

Lieve mensen, heel hartelijk dank voor de mooie bloemen en jullie reactie in de kerk met mijn verjaardag.

Francis Tijsterman

Beste bestuursleden, hartelijk dank voor het mooie boeket bloemen dat Marja en Karl me zondag kwamen brengen. Heel fijn als er aan je gedacht wordt. Ik knap gelukkig goed op, maar het herstel heeft veel tijd nodig en dit wist ik van te voren. Maar over een tijdje zien jullie me weer terug in de Adventskerk.

Met vriendelijke groeten en een prettige nazomer,

Miep Diekman

Beste mensen, hartelijk dank voor het mooie bouquet bloemen dat u op mijn verjaardag bezorgde.

Vriendelijke groeten,

Mevrouw Kraak

Feest in Adventskerk tijdens Open Monumentendag

Op zaterdag 14 september, tijdens Open Monumentendag, viert de Adventskerk het 400-jarig bestaan van de Remonstranten en de oprichting van de Remonstrantse Kring in Zoetermeer 50 jaar geleden. Tegelijkertijd blikt de kerk terug naar het samenwerkingsverband dat in hetzelfde jaar 1969 tot stand kwam tussen vrijzinnig hervormden, doopsgezinden en remonstranten. Rond het thema van Open Monumentendag ‘Plekken van plezier’ krijgt u een impressie van Remonstranten in Zoetermeer toen en nu met op de achtergrond 17e eeuwse (contra)-remonstrantse liederen op de achtergrond en spraakmakende posters aan de muren. Natuurlijk is er ook veel aandacht voor waar de Adventskerk nu voor staat, en wordt het nieuwe, veelzijdige jaarprogramma voor het seizoen 2019-2020 bekend gemaakt.

Het programma is als volgt:

11.00u-16.00u: Kerk geopend, met doorlopende fotoshow over activiteiten die de laatste 50 jaar in de Adventskerk plaatsvonden. Met thee, koffie, soep en taart.

13.00u-13.30u: Film ‘De Zwarte Bladzijde’

15.00u-15.30u: Film ‘De Zwarte Bladzijde’

Deze film gaat over de moord in 1787 op de remonstrantse dominee Pieter van den Bosch door de Oranje-gezinde inwoners van Zoetermeer. De film is gemaakt door Greg & Baud Productions uit Zoetermeer samen met Zoetermeerse acteurs en

figuranten. Voor meer informatie: Marcia Boeijinga, tel. 06-29359675.

Het nieuwe jaarprogramma

Een nieuw seizoen lacht ons toe en een gloednieuw jaarprogramma getuigt ervan. Laten we er *samen* iets moois van maken. Want zonder uw deelname en inbreng is het niet af wat we hebben bedacht. Hieronder een overzicht van activiteiten die van start gaan (of gehouden worden) op de volgende data in het najaar:

1 oktober

Wat is vrijzinnig?

Op zoek naar onze religieuze wortels

Wat is vrijzinnig? Die vraag zorgt altijd weer voor discussie. Daarom lijkt het goed om eens in de geschiedenis te duiken en te zien hoe die zogenaamde ‘vrijzinnigheid’ is ontstaan. Deze manier van geloven blijkt oude papieren te hebben. Ze heeft ook onze Nederlandse cultuur sterk bepaald. Mensen als Erasmus, Menno Simons, Arminius, Hugo de Groot en Spinoza stonden aan de wieg van de ‘geest van tolerantie’ die we lang koesterden als onze nationale identiteit. Op de eerste avond bespreken we de traditie waarin we staan a.d.h.v. een overzichtelijk artikel van prof. dr. Eric Cossee, *Tegendraadse theologie: Een terugblik op*

vier eeuwen vrijzinnigheid in Nederland (1999). Op de tweede avond willen we stilstaan bij de vraag wat vrijzinnig geloven voor ons betekent. Waar vind je steun in? Wat is voor ons de relevantie van de Bijbel? Op de derde avond staat de toekomst van de vrijzinnigheid centraal. Wat is de plaats van religie in de gesecculariseerde 21e eeuw? En welke rol kan onze kerkgemeenschap spelen? Hoe gaan we als Adventskerk verder? Het programma is als volgt:

Dinsdag 1 oktober – Doopsgezinden, remonstranten en vrijzinnig protestanten: hoe zijn ze ontstaan en waar staan ze voor? (thuis artikel van Eric Cossee lezen)

Dinsdag 12 november – Hoe staan we zelf in het geloof en in deze wereld?

Dinsdag 14 januari – De toekomst van het vrijzinnig geloven en van onze kerk

Deze gesprekskring staan onder leiding van ds. Karl van Klaveren. Wie zich van tevoren opgeeft ontvangt een kopie van het artikel van prof. Cossee, dat we tevoren lezen voor de eerste bijeenkomst.

Data: op de dinsdagen (!) 1 oktober, 12 november en 14 januari **Tijd en plaats:** keuze uit een middagkring om 15.00 uur in de Adventskerk en een avondkring om 20.00 uur thuis bij mw. Miep Diekman, Annaplaats 6, Zoetermeer **Kosten:** vrijwillige bijdrage voor koffie en thee **Informatie en aanmelding:** Karl van Klaveren, tel. 06-11041992

*P.S. Wegens omstandigheden is de bijeenkomst op 1 oktober om 20.00 uur **niet** bij mw. Diekman thuis, maar op een ander adres: bij de fam. Hofman, Kooienschwater 5 in Zoetermeer. De tweede en derde bijeenkomst zijn wel bij mw Miep Diekman.*

16 september

Filosofen over de tien geboden

Leeskring over wijsgerige ethiek

Wie zich wil verdiepen in de filosofie kan kiezen uit verschillende invalshoeken: de geschiedenis van de wijsbegeerte, de logica, de metafysica, de wijsgerige antropologie, de kennisleer, de esthetica of de ethiek. In dat laatste perspectief willen we ons dit seizoen verdiepen in onze filosofiekring. We willen dat doen aan de hand van *Erfenis zonder testament: Filosofische overwegingen bij de tien*

geboden (Lemniscaat 2015). In dit boek gaan Hans Achterhuis en Maarten van Buuren op zoek naar eigentijdse antwoorden op oeroude ethische vragen. Daarbij maken ze gebruik van de inzichten van bekende filosofen – van Spinoza tot Louis Althusser (zie foto), en van Hannah Arendt tot René Girard – die de problematiek vanuit onverwacht perspectief belichten. Met hun diepgang weten de auteurs nieuwe dimensies in de tien geboden te openen, waardoor dit boek voor zowel filosofisch als theologisch geïnteresseerde lezers een verrassende leeservaring zal zijn. Filosoof Hans Achterhuis en letterkundige Maarten van Buuren komen beiden uit een gelovig milieu. Als inmiddels seculiere denkers vragen ze zich af: hebben de tien geboden ons nog iets te zeggen? Ieder gebod wordt eerst onderzocht op zijn betekenis in de oorspronkelijke context. Vervolgens wordt de lijn doorgetrokken naar de actualiteit, vaak via een grote denker of actueel thema.

Deze leeskring staat onder leiding van ds. Karl van Klaveren. Van de deelnemers wordt gevraagd om vooraf thuis de hieronder aangegeven pagina's te lezen uit het boek. We komen elf maal bijeen in deze filosofische kring over de tien geboden. Het programma ziet er als volgt uit:

Maandag 16 september

Marcel Gauchet en het eerste gebod – pag. 7-12 en pag. 32-59

Maandag 7 oktober

Spinoza en het eerste gebod – pag. 13-31

Maandag 4 november

Louis Althusser en het tweede gebod – pag. 59-79

Maandag 2 december

Fukuyama en het derde gebod – pag. 80-101

Maandag 6 januari

Max Weber en het vierde gebod – pag. 102-119

Maandag 3 februari

Hannah Arendt en het vijfde gebod – pag. 120-141

Maandag 24 februari

Georges Bataille en het zesde gebod – pag. 142-162

Maandag 16 maart

Tristan en Isolde en het zevende gebod – pag. 163-182

Maandag 6 april

John Locke en het achtste gebod: pag. 183-202

Maandag 18 mei

Nietzsche en het negende gebod: pag. 203-223

Maandag 8 juni

René Girard en het tiende gebod – pag. 224-250

Het boek is verkrijgbaar in de boekhandel of via bol.com. Wie zich aanmeldt bij onderstaand telefoonnummer ontvangt een e-mail met de leesstof voor de eerste keer. Daarna wordt ervan uitgegaan dat de deelnemers het boek in bezit hebben.

Tijd: Op genoemde dagen is er steeds een middagkring om 15.00 uur en een avondkring om 20.00 uur, waaruit u kunt kiezen – **Plaats:** Adventskerk, Julianalaan 3, Zoetermeer – **Kosten:** 5,00 voor niet-leden en gratis voor leden en donateurs – **Informatie:** Karl van Klaveren, tel. 06-11041992

30 september

De krant op tafel

In gesprek over de actualiteit

De Krant op Tafel is een gezellige middag rond een tafel met het nieuws in het midden. In deze kring dagen we iedere deelnemer uit om een aantal interessante artikelen uit dagbladen of tijdschriften te knippen en mee te nemen. Voor de pauze met koffie en thee inventariseren we de oogst.

Daarna gaan we erover met elkaar in gesprek, waarbij we voors en tegens van een bepaald standpunt afwegen. De praktijk leert dat we op deze manier vaak geanimeerd het belangrijkste nieuws bespreken. Overigens mag u bij deze gesprekskring ook dingen meenemen uit uw persoonlijk leven: een foto, een geboortekaartje, een geliefd voorwerp of iets anders wat gesprekstof oplevert. We beginnen elke bijeenkomst met een item van *NOS op 3* of *Zondag met Lubach*.

Data: maandag 30 september, 28 oktober, 25 november, 27 januari, 17 februari (eerder dan gewoonlijk!), 30 maart en 27 april – **Plaats:** Adventskerk, Julianalaan 3 – **Tijd:** 15.00 uur – **Kosten:** vrijwillige bijdrage voor thee of koffie **Informatie:** Karl van Klaveren, tel. 06-11041992

21 oktober

Wereldreligies: een korte kennismaking

Leeskring over perspectieven op God vanuit Oost en West

In de wereld van vandaag is kennis van de verschillende religies onontbeerlijk om de verhoudingen tussen volkeren en culturen te begrijpen. Deze leeskring biedt een inleiding op de grote wereldreligies. We gaan uit van een magistraal boek: *Wereldreligies in woord en beeld* (2007) van Kevin O'Donnell. We beginnen bij de oorsprong van de religie en de theorieën die daarover ontstonden in de 19e eeuw. In deze eerste bijeenkomst besteden we ook aandacht aan 'schriftloze religies'. Daarna komen het Jodendom en het Hindoeïsme aan de orde, twee stroomgebieden die de oorsprong zouden worden van een aantal andere wereldreligies. India en Israël werden de kraamkamers van de godsdiensten van oost en west. Een veelbesproken godsdienst die voortvloeide uit het Jodendom was de Islam. Het Sikhisme, dat als laatste wordt besproken, was een kruisbestuiving van oost en west, die ontstond in de 16e eeuw. Het boek van O'Donnell geeft inzicht in de belangrijkste ideeën, leraren en geschriften van elke godsdienst en is rijk geïllustreerd. Het boek is (hopelijk mede door onze kring) momenteel niet meer tweedehands te verkrijgen via bol.com, anders dan in het voorjaar toen het jaarprogramma werd gemaakt. Aan alle leden en belangstellenden zal daarom een digitale kopie worden verstuurd per e-mail. Wie een fysiek exemplaar wenst kan zich voor 1 oktober melden bij onderstaand telefoonnummer en adres. Dan ontvangt u bij de eerste bijeenkomst een gekopieerd exemplaar tegen vergoeding.

De kring staat onder leiding van ds. Karl van Klaveren. Bij elke bijeenkomst wordt een aanhanger van de betreffende religie uitgenodigd als gast. Van de deelnemers wordt gevraagd om thuis van tevoren de volgende pagina's te lezen:

Maandag 21 oktober – Oorsprong van de religie (p. 6-18)

Maandag 9 december – Jodendom (p. 88-115)

Maandag 20 januari – Hindoeïsme (p. 19-42)

Maandag 2 maart – Islam (p. 142-167)

Maandag 11 mei – Sikhisme (p. 66-87)

In het volgende seizoen komen de overige hoofdstukken aan bod: Zoroastrisme en Bahai; Boeddhisme en Jānisme; Christendom; Confucianisme, Taoïsme en Shintoïsme.

Data: maandag 21 oktober, 9 december, 20 januari, 2 maart en 11 mei – **Tijd:** 15.00 uur of 20.00 uur – **Plaats:** Adventskerk, Julianalaan 3, Zoetermeer – **Kosten:** 5,00 euro per bijeenkomst voor niet-leden, gratis voor leden en donateurs – **Informatie:** Karl van Klaveren, tel. 06-11041992 of kvanklaveren@hotmail.com

28 oktober

Ecoweight Watcher Club

Een ecologische werkgroep

In het vorige seizoen kwamen we met een groep van vijftien enthousiastelingen bijeen om werk te maken van ons eigen ecologisch gedrag. Aan de hand van de documentaire 'Demain/Tomorrow' verdiepten we ons in de voedselproblematiek. Welke

mogelijkheden zijn er om verschil te maken op dit front, dat bij ons thuis begint. Het vereist een andere bewustere manier van boodschappen doen, en ook een ander politiek beleid. We zagen inspirerende voorbeelden van openbare volkstuintjes in de stad. Een idee voor ons

als kerk die een eigen tuin bezitten? In de bijeenkomst van dit jaar willen we ons aan de hand van dezelfde documentaire (deel 2) richten op het energievraagstuk.

Ook daar liggen genoeg uitdagingen op ons te wachten, van zonnepanelen, energiezuinig rijden, anders op vakantie gaan, compenseren van vliegreizen tot en met de manier waarop je doucht en je tanden poetst. Bewust leven willen we in deze bijeenkomst bij elkaar stimuleren, en elkaar ook vragen wat we er persoonlijk mee doen. We verzamelen ook tips met elkaar in deze werkgroepavond van 'Minder is Meer'. Iedereen is welkom. Je hoeft je niet aan te melden. Wie er eerder was krijgt een persoonlijke uitnodiging. Laten we deze wereld samen een beetje mooier maken. 'Wees zelf de verandering die je wenst' (Mahatma Gandhi).

Datum: maandag 28 oktober – **Plaats:** Adventskerk, Julianalaan 3, Zoetermeer – **Tijd:** 15.00 uur en 20.00 uur (dus anders dan staat vermeld in het agendaoverzicht achterin van het nieuwe jaarprogramma is er ook in de middag een kring!) – **Kosten:** gratis toegang

5 oktober

Leven in aandacht

Boeddhistisch-christelijke meditatie

Elke eerste zaterdag van de maand een uur meditatie voor beginners en gevorderden. Veel mensen denken dat meditatie een je terugtrekken uit de wereld is. Ten onrechte, want het is een levenswijze die je juist leert om te genieten en vredig aanwezig te zijn bij alles wat je doet en laat. Boeddhistische meditatie en christelijke levensbeschouwing bieden steeds meer mensen een manier om vanuit

betrokkenheid helder in de wereld te staan. Tijdens dit uur worden enkele lange momenten van stilte afgewisseld met het zingen van mantra's, een ontspanningsoefening en een korte overweging. Er is aandacht voor zitten vanuit bewuste concentratie op lichaam en ademhaling. Na afloop is er thee. De meditaties worden gegeven door Saskia Stolwijk

(lichaamsgericht therapeut) en Toon Vessies (geestelijk verzorger). Er wordt een vrijwillige bijdrage gevraagd.

Data: 5 oktober, 2 november, 7 december, 4 januari, 1 februari, 7 maart, 4 april, 2 mei en 6 juni – **Tijd:** om 9.30 uur, inloop vanaf 9.15 uur – **Plaats:** Adventskerk, Julianalaan 3, Zoetermeer – **Kosten:** vrijwillige bijdrage voor koffie en thee – **Informatie:** Toon Vessies en Saskia Stolwijk, tel. 079-3310560

13 oktober

Lunchbios: Mary Magdalene

Films met lunch en nagesprek

Dat de kerkgeschiedenis donkere bladzijden telt weten we, maar in tweeduizend jaar christendom zijn er ook mensen geweest die met hun geloof de wereld inspireerden of zelfs veranderden. Daarom dit seizoen in de lunchbios aandacht voor tegendraadse gelovigen die opkwamen voor de menselijkheid. Op zondag 13 oktober vertonen we de speelfilm *Mary Magdalene* (2018) over de recalcitrante vrouw die Jezus' lievelingsleerling werd: Maria van Magdala, die vooral in apocriefe evangeliën een belangrijke rol zou gaan spelen. Op zondag 12 januari is de speelfilm *Amazing Grace* (2006) te zien over een van de drijvende krachten achter de afschaffing van de slavernij, William Wilberforce, die een overtuigd christen was. Op zondag 8 maart is het de beurt aan *Albert Schweitzer* (2009), een speelfilm over de bekende vrijzinnige theoloog, die ook muzikaal zeer begaafd was, maar op latere leeftijd besloot om arts te worden in Afrika en de ook de Nobelprijs kreeg voor de vrede voor zijn ethiek van eerbied voor het leven.

Datum: zondag 13 oktober, 12 januari en 8 maart – **Plaats:** Adventskerk, Julianalaan 3, Zoetermeer – **Tijd:** om 12.30 uur begint de lunch, de film start om 13.00 uur – **Kosten:** 8,00 euro incl. lunch – **Informatie en aanmelding voor maaltijd:** Nico van Walsum, tel. 079-3523508, e-mail: verhuur@vcgz.nl

27 november

Museumbezoek: ‘Sjamanisme, winti en meer’

Een tentoonstelling over de terugkeer van natuurreligies

Er is in ons gesecculariseerde tijdvak sprake van een verrassende terugkeer van een op natuurreligie gebaseerde spiritualiteit. In het Museum van Volkenkunde hebben ze een tentoonstelling gewijd aan dit fenomeen onder de titel ‘Helende kracht: Winti, sjamanisme en meer’. In dit evenement wordt aandacht geschonken aan Indiaanse meditatieve middelen zoals ayahuasca en de Surinaamse spiritualiteit van winti. Ook zijn er sjamanenmantels te zien en is er in de tentoonstelling een scala aan amuletten te bewonderen uit de hele wereld: van Groenland tot Pakistan en van Mexico tot Tibet. Wat zijn de ideeën en behandelmethodes van verschillende healers. Ook het werk van beroemde kunstenaars, zoals Damian Hirst, Joseph Beuys en Marina Abramovic, die zich met dit thema hebben beziggehouden, is te bewonderen in deze bijzondere overzichtsexpositie. We willen er met een groepje naartoe gaan. Ds. Karl van Klaveren zal een korte inleiding geven voordat we naar binnengaan. Na afloop gaan we samen lunchen in Leiden met wie daar voor voelt.

Data: woensdag 27 november – **Tijd en plaats:** om 10.30 uur verzamelen bij de kassa van het Museum van Volkenkunde, Steenstraat 1 in Leiden (300 meter lopen vanaf station Leiden Centraal, of anders bereikbaar vanaf het station met bus 4, 5 of 6, uitstappen bij halte Steenstraat) – **Kosten:** entree en lunch voor eigen rekening – **Informatie:** Karl van Klaveren, tel. 06-11041992.

8 november

Lezing: ‘Sterrenstof zijn wij’

Lezing over astronomie en ons wereldbeeld

Elk jaar zijn er in onze kerk een aantal lezingen. We hebben al heel wat verschillende deskundigen gehoord, maar dit jaar wilden we eens aandacht besteden aan wetenschap. Er is veel over te doen sinds Einstein en de quantumtheorie. De nieuwe natuurwetenschap levert een nieuw wereldbeeld op dat op allerlei manieren ook onze levensbeschouwing raakt. Dit seizoen hebben we een astronoom uitgenodigd. Sterrenkundige Margot Brouwer neemt ons mee op reis door het universum. Het begint als een wetenschappelijke reis waarin we het heelal fysiek leren kennen, van onze aarde tot de grootste structuren die de mens kent. Wat is de plaats van onze kleine planeet in het grote geheel? Hoe zijn wij mensen en het andere leven op aarde uit gas en sterrenstof ontstaan? Zou er op andere planeten ook leven kunnen zijn? Langzaam verandert onze ruimtereis in een filosofische reis, die ook Margot haar persoonlijke zoektocht naar betekenis reflecteert. Wat betekent de kennis dat we uit sterrenstof bestaan voor ons? Hoe ga

je om met je eigen nietigheid? Hoe kun je je nog geborgen voelen in een oneindig heelal? Worstelend met deze vragen vond ze houvast bij Spinoza, de filosoof die bijna 400 jaar geleden al zijn holistische visie van het universum ontwikkelde. Een visie waarin God, de mens, de natuur en het Heelal samenvallen, en waarin wetenschap, filosofie en

spiritualiteit een geheel vormen. Deze visie werd zelfs door Albert Einstein onderschreven toen hij zei: ‘Ik geloof in Spinoza's God, die zichzelf openbaart in de wetmatige harmonie van de wereld’.

Datum: vrijdag 8 november **Plaats:** Adventskerk, Julianalaan 3, Zoetermeer **Tijd:** 20.00 uur **Kosten:** 7,50 euro voor niet-leden en 5,00 euro voor leden en donateurs, **Informatie:** Karl van Klaveren, tel. 06-11041992

We vieren 400 jaar Dordtse Synode!

Deel 4: De terugkeer van de Remonstranten in Zoetermeer

In de voorgaande delen kon u lezen over de oprichting van de Remonstrantse Broederschap 400 jaar geleden en over de aanwezigheid van remonstranten in Zoetermeer vanaf 1619 tot 1867. In dit deel leest u hoe honderd jaar later de remonstranten weer terugkeren in Zoetermeer.

Per 1 januari 1867 wordt de remonstrantse gemeente met slechts 7 leden opgeheven. In de Algemene Vergadering van de Remonstrantse Broederschap merkt men op: “Zoo telt onze kleine Broederschap wederom eene gemeente minder, wier nagelaten zilver nog getuigt van vroegeren welvaart en bloei, en wier stichting plaats had onder bitteren strijd en ten koste van groote opofferingen”.¹ Ruim 100 jaar later, op 7 juni 1969, keren de remonstranten terug in Zoetermeer en gaan een samenwerkingsverband aan met de doopsgezinden en de vrijzinnig hervormden. De aanloop naar deze terugkeer begint bij de oprichting van vrijzinnig hervormden in 1913.

De vrijzinnig hervormden

Aan het begin van de 20^e eeuw stond de behoudende predikant ds. Y.J. Bootsma op de zoetermeerse hervormde kansel. In die tijd waren de meeste hervormde gemeenten behoudend, dat was dus niet vreemd. Toch kon een aantal mensen zich niet vinden in de orthodoxe wijze waarop het Woord Gods werd verkondigd. In 1913 werd dan ook een landelijke vereniging van vrijzinnige hervormden (VVH) opgericht. Dit gaf in datzelfde jaar aanleiding tot een bijeenkomst van enkele zoetermeerse

¹ M. Boeijinga, ‘Schitterend zeventiende-eeuws avondmaalszilver’ in: ‘t Seghen Waert, jg 29, afl. 3, aug. 2010

bestuursleden van de liberale kiesvereniging om een bespreking te houden ‘over de wenschelijkheid om, en op welke wijze de godsdienstige gevoelens der vrijzinnigen te bevredigen’. Gevolg was dat op 20 februari 1914 de Vereniging van vrijzinnige hervormden in Zoetermeer werd opgericht met een ledental van 46. Een ledental dat in 1918 was toegenomen tot 86. De oprichting van deze Vereniging van vrijzinnige hervormden in Zoetermeer werd bepaald niet toegejuicht door de hervormde kerkenraad. Op geen enkele manier kwamen zij de vereniging tegemoet. In hun ogen was het een splijtzwam, die alleen maar voor opschudding zorgde. Dat

belette de vereniging niet om vanaf 1914 eens per twee weken een kerkdienst te houden in een lokaal van de Spaar- en voorschotbank in de Dorpsstraat. Daar verbleven zij lange tijd. Pas toen tijdens de oorlog de bezetters alle vergaderruimtes vorderden, zouden zij voor korte tijd ‘kerken’ in de nieuwe stal van één van de

oprichters, zolang de koeien niet naar buiten moesten.² Na de oorlog ging het opwaarts met het ledenaantal van de vrijzinnigen in Zoetermeer. Vanaf 1951 kon nu wekelijks een kerkdienst gehouden worden. Het ledenaantal bleef groeien evenals het bouwfonds, en de gemeente Zoetermeer nam in zijn uitbreidingsplan 600 m² op voor een kerkje. Door de groei van Zoetermeer bezochten ook andersgezinden in de vroege jaren vijftig de diensten van de vrijzinnig hervormden waaronder remonstranten en doopsgezinden.

De Adventskerk

Op 10 april 1954 bekrachtigde de ledenvergadering van de vereniging het principebesluit voor de aankoop van een stuk grond. Gekozen werd voor grond aan de Julianalaan, duurder dan het oorspronkelijk gereserveerde stuk, maar veel gunstiger gelegen. Op 3 februari 1955 werd besloten tot de bouw, die slechts vijf maanden zou duren. Op 20 december 1955 is de Adventskerk gereed. Een gebouw waarvan de vrijzinnig hervormden nog steeds eigenaar zijn.

² Bij het opschonen van het archief dit jaar, zagen we tot onze verbazing dat er in de verslagen over de oorlog niet werd gerept.

Samenwerking van de vrijzinnig hervormden, de remonstranten en de doopsgezinden

Op 7 juni 1969 wordt de Remonstrantse kring Zoetermeer opgericht. Niet veel later, op 25 september volgt de stichting van de Doopsgezinde gemeente in Zoetermeer. Het is voor de eerste keer dat de doopsgezinden zich officieel in Zoetermeer vestigen. Direct na hun oprichting sluiten de remonstranten

en doopsgezinden in Zoetermeer een samenwerkingsovereenkomst. Ondertussen blijven zij in gesprek met de vrijzinnig hervormden om tot een samenwerkingsverband te komen. Op 25 januari 1970 gaat het samenwerkingsverband daadwerkelijk van start. Als naam wordt gekozen voor VVH-DoRe, een naam die het een kwart eeuw uithoudt. In 1978 bereiken de gezamenlijke kerkgemeenschappen een ledental van 226. Daarvan was 70% vrijzinnig hervormd, 9% doopsgezind en 21% remonstrant. Vanaf dan neemt de omvang langzaam af. In 1995 zijn het er nog 125. Bij het schrijven van dit artikel nog slechts 7 donateurs en 42 leden, waarvan 15 vrijzinnig protestanten (VVP), 9 remonstranten (RE), 10 doopsgezinden (DO) en 8 andere leden (EA). Wel hebben we tegenwoordig veel belangstellenden die de nieuwsbrief ontvangen en meedoen aan activiteiten zonder lid of donateur te zijn. Kortom, we zijn nu klein, maar dapper!

Toekomst

‘Wat de toekomst brenge moge....’ Ondanks het lage ledenaantal beschikt de kerk over een enthousiast bestuur, bijgestaan door een aantal leden dat elk een taak op zich heeft genomen. Een prachtig jaarprogramma 2019-2020 ligt weer klaar waarmee de Adventskerk mensen van buiten wil aantrekken. En zeker, de vergrijzing is een bron van zorg van de toch al weinige leden. Maar zolang de kerk het financieel redt (inkomsten zijn ook afkomstig van de verhuur van het gebouw) en het enthousiasme blijft, maken wij ons vooralsnog geen zorgen.

Marcia Boeijinga – Remonstrants lid VCGZ

Literatuur:

* ‘Samen onder één dak’, jubileumboek (25 jaar VCGZ) van Adventskerkgemeente te Zoetermeer (auteurs: Ronald Grootveld en Botine Koopmans)

* ‘t Seghen Waert’ jaargang 29 afl. 3, augustus 2010 ‘400 jaar Remonstranten in Zoetermeer’.

Kerkdiensten VCGZ

De kerkdiensten vinden meestal plaats op de tweede en vierde zondag van de maand. De diensten beginnen om 10.30 uur, tenzij dit anders is aangegeven.

<i>Datum</i>	<i>Voorganger</i>	<i>Organist</i>	<i>HVD</i>	<i>Deurdienst</i>
15-09-19	Geen dienst			
22-09-19	Ds. P. Wilbrink	Dhr. H. Ruiter	Dhr. W. Visser	Mw. M. Boeijinga
29-09-19	Geen dienst			
06-10-19	Geen dienst			
13-10-19	Ds. K. van Klaveren	Dhr. J. van Oosterom	Mw. J. Sulkers	Mw. N. Veldman
20-10-19	Geen dienst			
27-10-19	Dhr. T. Vessies	Dhr. H. Ruiter	Dhr. W. Visser	Mw. H. Bridié
03-11-19	Geen dienst			
10-11-19	Ds. K. van Klaveren	Dhr. J. Dekkers	Dhr. T. Vessies	Mw. N. Veldman
17-11-19	Geen dienst			
24-11-19 Herdenking van de Overledenen	Ds. P. Wilbrink	Dhr. H. Ruiter	Dhr. W. Visser	Mw. M. Boeijinga
01-12-19	Geen dienst			
08-12-19	Ds. K. van Klaveren	Dhr. J. Dekkers	Dhr. W. Visser	Mw. H. Bridié
15-12-19	Geen dienst			
22-12-19	Geen dienst			
24-12-19; 21 uur Kerstavond Meditatie	Dhr. T. Vessies en mw. S. Stolwijk	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
25-12-19 Kerst	Ds. W. Lagrouw	Dhr. J. Dekkers	Dhr. W. Visser	Mw. M. Boeijinga
29-12-19	Geen dienst			

Activiteiten VCGZ

Voor meer informatie zie jaarprogramma, nieuwsbrief of website.

<i>Dag</i>	<i>Datum</i>	<i>Activiteit</i>	<i>Locatie</i>	<i>Tijdstip</i>
Maandag	16-09-19	Filosofen over de tien geboden	Adventskerk	15.00 uur
Maandag	16-09-19	Filosofen over de tien geboden	Adventskerk	20.00 uur
Maandag	30-09-19	Krant op tafel	Adventskerk	15.00 uur
Dinsdag	01-10-19	Wat is vrijzinnig?	Adventskerk	15.00 uur
Dinsdag	01-10-19	Wat is vrijzinnig?	Annaplaats 6, Zoetermeer	20.00 uur
Zaterdag	05-10-19	Leven in aandacht	Adventskerk	09.30 uur
Maandag	07-10-19	Filosofen over de tien geboden	Adventskerk	15.00 uur
Maandag	07-10-19	Filosofen over de tien geboden	Adventskerk	20.00 uur
Zondag	13-10-19	Lunchbios	Adventskerk	12.30 uur
Maandag	21-10-19	Wereldreligies	Adventskerk	15.00 uur
Maandag	21-10-19	Wereldreligies	Adventskerk	20.00 uur
Maandag	28-10-19	Krant op tafel	Adventskerk	15.00 uur
Maandag	28-10-19	Ecoweight Watcher Club	Adventskerk	20.00 uur
Zaterdag	02-11-19	Leven in aandacht	Adventskerk	09.30 uur
Maandag	04-11-19	Filosofen over de tien geboden	Adventskerk	15.00 uur
Maandag	04-11-19	Filosofen over de tien geboden	Adventskerk	20.00 uur

Vrijdag	08-11-19	Sterrenstof zijt gij	Adventskerk	20.00 uur
Dinsdag	12-11-19	Wat is vrijzinnig?	Adventskerk	15.00 uur
Dinsdag	12-11-19	Wat is vrijzinnig?	Annaplaats 6, Zoetermeer	20.00 uur
Maandag	25-11-19	Krant op tafel	Adventskerk	15.00 uur
Woensdag	27-11-19	Sjamanisme, winti en meer	Museum Volkenkunde in Leiden	10.30 uur
Maandag	02-12-19	Filosofen over de tien geboden	Adventskerk	15.00 uur
Maandag	02-12-19	Filosofen over de tien geboden	Adventskerk	20.00 uur
Zaterdag	07-12-19	Leven in aandacht	Adventskerk	09.30 uur
Maandag	09-12-19	Wereldreligies	Adventskerk	15.00 uur
Maandag	09-12-19	Wereldreligies	Adventskerk	20.00 uur
Dinsdag	24-12-19	Kerstavond meditatie	Adventskerk	21.00 uur

NAGEKOMEN BERICHT:

*Annulering: Helaas gaat het 'Lied van de hemel en de aarde' dit jaar niet door.
Voor meer informatie: www.liselet-zingen.nl*

*Eindredactie van de Nieuwsbrief Adventskerk: K. van Klaveren en J. Annema
Website van de Adventskerk: www.vcgz.nl
Bankrekeningnummer van de VCGZ: NL 07 INGB 0003 1665 56*